

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Zestawienie – Detencja nieletnich migrantów pod opieką

Sierpień 2023 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału
i nie ma charakteru wyczerpującego

Detencja nieletnich migrantów pozostających pod opieką

Zob. również zestawienia „[Detencja nieletnich migrantów bez opieki](#)” i
„[Migranci w areszcie](#)”

„[N]adzwyczajna wrażliwość dziecka jest czynnikiem decydującym i ma pierwszeństwo przed aspektami wiążącym się ze statusem nielegalnego imigranta (...). ... [D]zieci mają specyficzne potrzeby związane bezpośrednio z ich wiekiem i brakiem samodzielności, jak również z ich statusem osób ubiegających się o azyl. [Europejski] Trybunał (Praw Człowieka) zauważa ponadto, że Konwencja Praw Dziecka zachęca Państwa do podjęcia odpowiednich kroków w celu zagwarantowania dziecku o nadanie statusu uchodźcy ochrony i pomocy humanitarnej bez względu na to, czy dziecko jest samo, czy towarzyszą mu jego rodzice (...).”(wyrok [Popov przeciwko Francji](#) 19 stycznia 2012 roku, § 91)

„Stopień izolacji musi ... być proporcjonalny do celu, jaki władze zamierzają osiągnąć, mianowicie do wyegzekwowania decyzji o wydaleniu ... Z orzecznictwa Trybunału wynika , że kiedy sprawa dotyczy rodzin, władze dokonując oceny proporcjonalności muszą uwzględniać najlepiej pojęty interes dziecka. W związku z tym ... obecnie istnieje szeroki konsensus - także w obszarze prawa międzynarodowego – popierający ideę, aby przy podejmowaniu decyzji dotyczących dzieci, ich najlepiej pojęty interes uznawać za najważniejszy (...) [O]chrona najlepiej pojętego interesu dziecka polega zarówno na tym, aby w miarę możliwości rodzina była razem, jak również na rozważaniu możliwości stosowania środków alternatywnych po to, aby zatrzymanie (detencja) małoletnich było jedynie środkiem ostatecznym” (wyrok [Popov przeciwko Francji](#) 19 stycznia 2012 roku, §§ 140-141).

Prawo do życia

M.H. i inni przeciwko Chorwacji (15670/18)

18 listopada 2021 r.

Skarżącymi była 14-osobowa rodzina obywateli Afganistanu (mężczyzna, jego dwie żony i ich 11 dzieci). Sprawa dotyczyła śmierci sześciolatniej córki pierwszego i drugiego skarżącego, która została potrącona przez pociąg po tym, jak władze chorwackie odmówiły jej możliwości ubiegania się o azyl i nakazały powrót do Serbii przez tory. Sprawa dotyczyła również zatrzymania skarżących podczas ubiegania się o ochronę międzynarodową.

Trybunał orzekł w szczególności, że doszło do naruszenie Artykułu 2 (prawo do życia) Konwencji, ze względu na nieskuteczne śledztwo w sprawie śmierci dziecka; naruszenie Artykułu 3 (zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania) Konwencji, w odniesieniu do skarżących dzieci, które były przetrzymywane w ośrodku imigracyjnym z elementami więzienia przez ponad dwa miesiące w warunkach materialnych odpowiednich dla dorosłych skarżących; oraz naruszenie Artykułu 5 § 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji w odniesieniu do wszystkich skarżących, ze względu na brak wykazania wymaganej oceny, czujności i szybkości w postępowaniu w celu ograniczenia w jak największym stopniu detencji rodzin osób ubiegających się o azyl. Trybunał uznał również, że doszło do naruszenia Artykułu 4 (zakaz zbiorowego wydalania cudzoziemców) Protokołu nr 4 do Konwencji, ze względu na szybki powrót sześciorga dzieci i ich matki przez chorwacką policję poza oficjalnym przejściem granicznym i bez uprzedniego powiadomienia władz serbskich.

Warunki detencji

Muskhadzhiyeva i Inni przeciwko Belgii (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności”)

19 stycznia 2010 roku

W październiku 2006 roku, po ucieczce z Groznego (Czeczenia), skarżący – matka i jej czworo dzieci (w tamtym czasie odpowiednio w wieku siedmiu miesięcy, trzech i pół roku, pięciu i siedmiu lat), obywatele rosyjscy pochodzenia czeczeńskiego – dotarli do Belgii, gdzie ubiegali się o azyl. Ponieważ spędzili trochę czasu w Polsce, polskie władze zgodziły się ich przejąć na mocy rozporządzenia Dublin II¹. W związku z tym władze belgijskie wydały decyzję odmawiającą im pozwolenia na pozostanie w Belgii i nakazującą im opuszczenie kraju. W styczniu 2007 roku zostali umieszczeni w zamkniętym ośrodku tranzytowym prowadzonym przez Urząd do spraw Cudzoziemców niedaleko lotniska w Brukseli, gdzie

¹ „System Dubliński” ma na celu określenie które Państwo Członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywateli państw trzecich. Zob. także zestawienie „[Sprawy Dublińskie](#)”

cudzoziemcy (samotni dorośli lub rodziny) byli zatrzymani do czasu ich wydalenia z kraju.

Z uwagi na młody wiek dzieci, czas trwania zatrzymania oraz ich stan zdrowia, potwierdzony przez zaświadczenia lekarskie wydane podczas ich przetrzymywania, Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, iż warunki, w jakich dzieci były przetrzymywane w zamkniętym ośrodku tranzytowym osiągnęły minimalny poziom surowości wymagany do stwierdzenia **naruszenia Artykułu 3** Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania). Trybunał przypomniał w szczególności, że nadrzędną kwestią była nadzwyczajna wrażliwość dziecka i miała pierwszeństwo przed statusem nielegalnego cudzoziemca. To prawda, że w rozpatrywanym przypadku czwórka dzieci nie została oddzielona od ich matki, jednak to nie wystarczyło aby zwolnić władze z obowiązku ochrony dzieci. Były one przetrzymywane przez ponad miesiąc w zamkniętym ośrodku, który nie był dostosowany do potrzeb mieszkaniowych dzieci, co zostało potwierdzone przez kilka raportów cytowanych przez Trybunał. Trybunał odniósł się również do obawy dotyczącej stanu zdrowia dzieci, wyrażonej przez niezależnych lekarzy. Trybunał stwierdził, iż **nie doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji w stosunku do pierwszej skarżącej, zwracając szczególną uwagę na fakt, iż nie została odseparowana od swoich dzieci, a ich stała obecność musiała do pewnego stopnia łagodzić przygnębienie i frustrację, które musiała czuć z powodu niemożności uchronienia dzieci przed warunkami aresztu, to jednak nie osiągnęły one poziomu dotkliwości wymaganego do stwierdzenia, że miało miejsce niehumanitarnie traktowanie.

Kanagaratnam przeciwko Belgii (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności”)

13 grudnia 2010 roku

Sprawa ta dotyczyła zatrzymania na prawie cztery miesiące do czasu wydalenia w zamkniętym ośrodku tranzytowym, do czasu wydalenia, matki oraz jej trojga dzieci (które w tamtym czasie były odpowiednio w wieku 13, 11 i 8 lat), obywateli Sri Lanki pochodzenia tamilskiego, ubiegających się o azyl, którzy do Belgii przybyli w styczniu 2009 roku.

Trybunał stwierdził, że **doszło do naruszenia Artykułu 3** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania) Konwencji w stosunku do dzieci. Trybunał w szczególności odnotował, że okoliczności niniejszej sprawy były porównywalne z tymi ze sprawy *Muskhadzhiyevaj i Innych przeciwko Belgii* (zob. powyżej). Trybunał wyraził opinię, że szczególna wrażliwość dzieci, które w wyniku okoliczności związanych z wojną domową w ich ojczyźnie oraz ucieczki doświadczyły traumatycznych przeżyć jeszcze przed przybyciem do Belgii, została również uznana przez belgijskie władze, kiedy ostatecznie członkom rodziny został przyznany status uchodźcy. Poziom ich bezbronności zwiększył się, kiedy po przybyciu do Belgii zostali aresztowani na granicy i umieszczeni w zamkniętym ośrodku do czasu wydalenia. Dlatego też, pomimo faktu, że dzieciom

towarzyszyła ich matka, Trybunał stwierdził, że poprzez umieszczenie ich w zamkniętym ośrodku, władze belgijskie naraziły je na uczucie niepokoju i niższości, i z pełną świadomością naraziły na szwank ich rozwój. W konsekwencji sytuacja, której doświadczyły dzieci była równoznaczna z nieludzkim i poniżającym traktowaniem. Trybunał stwierdził jednak, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji w stosunku do matki dzieci. Pomimo, że osłabienie jej roli jako rodzica, zmniejszona zdolność do decydowania o życiu jej dzieci oraz brak możliwości zakończenia ich cierpienia z pewnością naraziły matkę na skrajne uczucia niepewności oraz bezradności, to jednak nie były to wystarczające powody do odstąpienia od stanowiska przyjętego w sprawie *Muskhadzhieva i Inni*.

Popov przeciwko Francji (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności” oraz „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”)

19 stycznia 2012 roku

Skarżący, para małżonków z Kazachstanu wraz z dwojgiem ich dzieci ubiegali się o azyl we Francji, lecz ich wniosek został odrzucony, podobnie jak wniosek o zezwolenie na pobyt tymczasowy. W sierpniu 2007 roku skarżący i ich dzieci, wówczas pięcioletnie i dwuletnie, zostali aresztowani w ich domu i osadzeni w areszcie policyjnym, a następnego dnia przetransportowani na lotnisko Charles de Gaulle w celu powrotu do Kazachstanu. Lot został jednak odwołany, a skarżący wraz z dziećmi zostali zabrani do administracyjnego ośrodka zatrzymań w Rouen-Oissel, przeznaczonego do przyjęcia rodzin.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia Artykułu 3** (zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania) Konwencji w związku z warunkami zatrzymania dzieci. Stwierdzono w szczególności, że kiedy rodzina została odseparowana od innych zatrzymanych w ośrodku Rouen-Oissel, jedynie dostępne były łóżka z żelazną ramą przeznaczone dla dorosłych, które były niebezpieczne dla dzieci. Nie było również żadnych miejsc do zabawy oraz zajęć przeznaczonych dla dzieci, a automatyczne drzwi do pomieszczeń stanowiły dla nich niebezpieczeństwo. Ponadto Trybunał zauważył, że Komisarz Praw Człowieka Rady Europy oraz Komitet Europejski do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu (CPT) również podkreślił, że stres, poczucie zagubienia i wroga atmosfera w tych ośrodkach była zła dla małych dzieci, co pozostawało w sprzeczności z międzynarodowymi zasadami ochrony dzieci, według których władze muszą zrobić wszystko, co w ich mocy, aby uniknąć zatrzymywania dzieci na długi czas. Dwutygodniowe zatrzymanie, jakkolwiek samo w sobie nie jest nadmierne może wydawać się bardzo długim okresem dla dzieci mieszkających w środowisku niedostosowanym do ich wieku. Warunki, w jakich dzieci skarżących były zmuszone do życia wraz ze swoimi rodzicami w sytuacji ich szczególnej bezbronności spotęgowanej przez ich zatrzymanie, z pewnością spowodowały ich cierpienie oraz miały poważne następstwa psychologiczne. Trybunał stwierdził jednak, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji w zakresie warunków zatrzymania

rodziców, zauważając w szczególności, że fakt, iż nie zostali oni oddzieleni od swoich dzieci w czasie ich detencji musiał złagodzić poczucie bezradności, cierpienia i frustracji, które musiał u nich wywołać pobyt w administracyjnym ośrodku zatrzymań.

Mahmundi i Inni przeciwko Grecji

31 lipca 2012 roku

Ta sprawa dotyczyła zatrzymania w ośrodku zatrzymań w Pagani na wyspie Lesbos pary małżonków z Afganistanu oraz towarzyszących im dzieci w wieku dwóch i sześciu lat. Kobieta była w ósmym miesiącu ciąży i w trakcie czasu zatrzymania urodziła w szpitalu na Lesbos. Jej siostrze towarzyszyły czternastoletnie bliźnięta. W sierpniu 2009 roku, po tym jak zostali uratowani przez policję morską z łodzi, która zaczynała tonąć niedaleko wyspy Lesbos, zostali zatrzymani do czasu deportacji.

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karności), uznając iż warunki zatrzymania skarżących były równoznaczne z niehumanitarnym i poniżającym traktowaniem. W szczególności zauważył, że po wizycie w Pagani we wrześniu 2009 roku, Komitet Europejski do spraw Zapobiegania Torturom oraz Niehumanitarnemu lub Poniżającemu Traktowaniu (CPT) stwierdził, iż ośrodek jest nie do opisania brudny i wyraził ubolewanie nad faktem, że sytuacja nie poprawiła się pomimo „odrażających” warunków zatrzymania, które skrytykował w raporcie z 2008 roku. Trybunał podkreślił również, przede wszystkim brak konkretnego nadzoru nad skarżącymi, pomimo ich szczególnego statusu osób małoletnich oraz kobiety w ciąży. W tej sprawie Trybunał orzekł także, że **doszło do naruszenia Artykułu 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji zauważając w szczególności, że skarżący nie mieli fizycznej możliwości podjęcia jakichkolwiek działań przed sądem w celu złożenia skargi na warunki ich zatrzymania w Pagani.

A. B. i Inni przeciwko Francji (nr 11593/12) (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności” oraz „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”)

12 lipca 2016 roku

Ta sprawa dotyczyła administracyjnego zatrzymania dziecka, wówczas czteroletniego, na osiemnaście dni, w ramach procedury deportacyjnej wobec jego rodziców, obywateli Armenii. Skarżący w szczególności twierdzili, że umieszczenie ich syna w administracyjnym ośrodku detencji w Toulouse-Cornebarrieu było równoznaczne z traktowaniem sprzecznym z Artykułem 3 Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania).

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) w stosunku do dziecka skarżącego, uznając że z uwagi na jego wiek oraz czas trwania i warunki zatrzymania w administracyjnym ośrodku detencji, władze francuskie poddały go traktowaniu, które przekraczało próg dolegliwości wymagany

przez Artykuł 3. Trybunał w szczególności zauważył, że w miejscu gdzie zostali umieszczeni rodzice w ramach administracyjnego zatrzymania, dzieci *de facto* zostały pozbawione wolności. Przyznał, że to pozbawienie wolności, które było rezultatem zgodnej z prawem decyzji rodziców, aby nie powierzać dzieci innej osobie, zasadniczo nie jest sprzeczne z prawem krajowym. Trybunał orzekł jednak, że obecność dziecka w administracyjnym ośrodku detencji, które towarzyszy swoim rodzicom, jest zgodna z Europejską Konwencją Praw Człowieka tylko wtedy, gdy władze kraju wykażą, że zastosowały ten ostateczny środek dopiero po sprawdzeniu, że w tych konkretnych okolicznościach żaden mniej restrykcyjny środek nie mógł być zastosowany. Na koniec Trybunał wskazał, że władze nie podjęły wszystkich niezbędnych kroków w celu, jak najszybszego wykonania tego środka, a tym samym ograniczenia okresu detencji. Wobec braku szczególnego ryzyka ucieczki, osiemnastodniowe zatrzymanie administracyjne wydawało się nieproporcjonalne do zamierzonego celu.

Zob. również wyroki wydane przez Trybunał tego samego dnia w sprawach **A. M. i Inni przeciwko Francji** (nr 24587/12), **R. C. i V. C. przeciwko Francji** (nr 76491/14), **R.K. i Inni przeciwko Francji** (nr 68264/14) oraz **R. M. i Inni przeciwko Francji** (nr 33201/11).

S. F. i Inni przeciwko Bułgarii (nr 8138/16)

7 grudnia 2017 roku

Sprawa ta dotyczyła skargi złożonej przez irakijską rodzinę w związku z warunkami, w jakich przez kilka dni przetrzymywano ich w areszcie podczas próby przedostania się w 2015 roku przez Bułgarię w drodze do Europy Zachodniej. Skarżący skarżyli się zwłaszcza na warunki, w których troje małoletnich – wówczas w wieku 16, 11 i półtora roku – było osadzonych w ośrodku zatrzymań w Vidin. Dołączając nagranie video, twierdzili w szczególności, że cela, w jakiej przebywali była ekstremalnie zniszczona. Utrzymywali również, że władze nie zapewniły im jedzenia ani picia przez pierwsze 24 godziny spędzone w areszcie, oraz że butelka dla niemowlęcia oraz mleko dla najmłodszego dziecka zostały im odebrane zaraz po ich przybyciu do ośrodka i oddane matce dopiero po 19 godzinach.

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 3** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji w odniesieniu do trójki dzieci. Trybunał zauważył w szczególności, że czas spędzony przez skarżących w odosobnieniu – okres 32 lub 41 godzin (dokładna długość czasu była kwestionowana przez strony) – był krótszy niż okresy, o których mowa w przypadku wyżej wymienionych spraw. Jednak warunki były znacznie gorsze niż we wszystkich tych przypadkach (łącznie z ograniczonym dostępem do toalet, brakiem żywności i napojów oraz opóźnionym dostępem do butelki i mleka dla niemowlęcia). Zdaniem Trybunału, przetrzymując trójkę małoletnich skarżących w takich warunkach, nawet przez krótki czas, władze bułgarskie poddały ich niehumanitarnemu i poniżającemu traktowaniu. Przyznając, że w ostatnich latach państwa

członkowskie usytuowane na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej miały trudności z radzeniem sobie z masowym napływem migrantów, Trybunał stwierdził jednak, że nie można powiedzieć, aby w tamtym czasie Bułgaria stanęła w obliczu sytuacji nadzwyczajnej w takich rozmiarach, że władze bułgarskie praktycznie nie były w stanie zapewnić minimalnie przyzwoitych warunków w ośrodkach przeznaczonych do krótkotrwałego zatrzymania, w których zdecydowały się umieszczać małoletnich migrantów niezwłocznie po ich przechwyceniu i aresztowaniu.

M.D. i A.D. przeciwko Francji (nr 57035/18) (zob. również poniżej, w części „Pozbawienie wolności”)

22 lipca 2021 r.

Sprawa dotyczyła administracyjnego zatrzymania matki i jej czteromiesięcznej córki, obojga obywateli Mali, w administracyjnym ośrodku zatrzymań Mesnil-Amelot nr 2 w oczekiwaniu na ich przekazanie do Włoch, kraju odpowiedzialnego za rozpatrzenie ich wniosku o azyl.

Trybunał orzekł, że doszło do naruszenia Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji w odniesieniu do obu skarżących. Uwzględniając w szczególności bardzo młody wiek dziecka, warunki przyjęcia w administracyjnym ośrodku detencyjnym oraz długość zatrzymania (11 dni), Trybunał stwierdził, że właściwe władze poddały dziecko i jego matkę traktowaniu przekraczającemu poziom surowości wymagany do zastosowania art. 3.

Zobacz także: **A.C. i M.C. przeciwko Francji** (nr 4289/21) wyrok z dnia 4 maja 2023 r.; **A.M. i inni przeciwko Francji** (nr 7534/20) wyrok (Komitet) z dnia 4 maja 2023 r.

N.B. i inni przeciwko Francji (nr 49775/20)

31 marca 2022 r.

Sprawa dotyczyła umieszczenia w areszcie administracyjnym na czternaście dni gruzińskiej pary i ich wówczas ośmioletniego dziecka, którzy wjechali do Francji nielegalnie i których wnioski o azyl zostały odrzucone. Skarżący twierdzili, że umieszczenie ich w areszcie administracyjnym stanowiło niehumanitarnie lub poniżające traktowanie. Skarżący zarzucili również, że władze francuskie nie zwolniły ich w następstwie decyzji Trybunału o uwzględnieniu ich wniosku o zastosowanie środków tymczasowych mających na celu zakończenie ich aresztu administracyjnego, zgodnie z Regułą 39 (środki tymczasowe) Regulaminu Trybunału.

Trybunał uznał, że doszło do naruszenia Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji w odniesieniu do dziecka. Trybunał uznał w szczególności, że administracyjne zatrzymanie ośmioletniego dziecka w warunkach panujących w tym czasie w administracyjnym ośrodku detencyjnym, w którym zostało ono umieszczone, które trwało przez czternaście dni, było nadmierne w świetle wymogów art. 3 Konwencji. Biorąc pod uwagę młody wiek dziecka, warunki przetrzymywania w ośrodku

i długość okresu zatrzymania, właściwe organy poddały go traktowaniu przekraczającemu próg dotkliwości określony w art. 3. Z drugiej strony, w odniesieniu do rodziców, Trybunał stwierdził, że nie był w stanie stwierdzić, na podstawie dowodów znajdujących się w aktach sprawy, że znajdowali się oni w sytuacji, która osiągnęła próg dotkliwości naruszający art. 3 Konwencji. Ponadto, zauważając, że środek tymczasowy przyjęty przez Trybunał w listopadzie 2020 r., wzywający rząd do zakończenia administracyjnego zatrzymania skarżących w trakcie postępowania przed Trybunałem, nie został wykonany, Trybunał stwierdził, że wobec braku uzasadnienia dla takiego niewykonania, władze francuskie nie wywiązały się ze swoich zobowiązań wynikających z art. 34 (prawo do indywidualnego rozpatrzenia sprawy) Konwencji.

[H.M. i inni przeciwko Węgrom \(nr 38967/17\)](#)

2 czerwca 2022 r.

Sprawa dotyczyła zatrzymania irackiej rodziny (pary i czwórki ich dzieci urodzonych w latach 2001-2013) w strefie tranzytowej na granicy Węgier i Serbii po ucieczce z Iraku. Skarżący skarżyli się na warunki i bezprawność ich przetrzymywania oraz sposób, w jaki byli traktowani w strefie tranzytowej.

Trybunał uznał, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji, w szczególności ze względu na warunki, w jakich matka i dzieci przebywały podczas czteromiesięcznego pobytu w strefie tranzytowej. Uznał również, że doszło do naruszenia Artykułu 5 §§ 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) i 4 (prawo do szybkiego rozpatrzenia sprawy przez sąd) Konwencji, ponieważ nie było podstawy prawnej do zatrzymania rodziny, a oni nie mieli żadnej możliwości szybkiego zbadania ich sytuacji przez sąd.

Zobacz także, między innymi:

[G.B. i Inni przeciwko Turcji \(nr 4633/15\)](#)

17 października 2019 r.

[M.H. i Chorwacja \(nr 15670/18\)](#) (zob. również powyżej, w części „Prawo do życia”)

18 listopada 2021 r.

[N.A. i inni przeciwko Węgrom \(nr 37325/17\)](#)

1 lutego 2022 r. (Komitet) (decyzja w sprawie dopuszczalności)

[A.S. i inni przeciwko Węgrom \(nr 34883/17\)](#)

17 maja 2022 r. (Komitet) (decyzja w sprawie dopuszczalności)

Pozbawienie wolności i zakwestionowanie legalności zatrzymania

Muskhadzhiyeva i Inni przeciwko Belgii (zob. także powyżej, w punkcie „Warunki detencji”)

19 stycznia 2010 roku

Sprawa ta dotyczyła zatrzymania na okres dłuższy niż miesiąc trojga małoletnich dzieci oraz ich matki w zamkniętym ośrodku tranzytowym. Skarżący zarzucali w szczególności, że ich zatrzymanie było bezprawne, a ich odwołanie się przeciwko temu do Sądu Kasacyjnego – nieskuteczne, ponieważ zostali wydaleny z kraju zanim sąd podjął decyzję.

Trybunał w szczególności zauważył, że skarżący znajdowali się w sytuacji, w której co do zasady, zgodnie z postanowieniami Konwencji, możliwe było umieszczenie ich w ośrodku (Konwencja zezwala na „zgodne z prawem aresztowanie lub detencję osoby w celu uniemożliwienia jej nielegalnego wjazdu na terytorium państwa lub osoby, przeciwko której toczy się postępowanie o wydalenie lub ekstradycję”). Nie oznaczało to jednak, że ich zatrzymanie musiało być konieczne zgodne z prawem. W niniejszym przypadku w zakresie w jakim czworo dzieci przebywało w zamkniętym ośrodku przeznaczonym dla dorosłych i niedostosowanym do ich wyjątkowej wrażliwości, mimo tego iż towarzyszyła im matka, Trybunał stwierdził, iż **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) w stosunku do nich. Trybunał nie znalazł jednak żadnego powodu przemawiającego za stwierdzeniem, że detencja matki stanowiła naruszenie Konwencji. Została zgodnie z prawem zatrzymana celem wydalenia z Belgii. Dlatego też Trybunał stwierdził, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji w stosunku do niej. Następnie Trybunał wskazał, że żaden ze skarżących **nie padł ofiarą naruszenia Artykułu 5 § 4** (prawo do bezzwłocznego ustalenia przez sąd legalności pozbawienia wolności) Konwencji. Prawdą jest, że belgijski Sąd Kasacyjny wydał decyzję dotyczącą wniosku skarżących o zwolnienie po ich odesłaniu z powrotem do Polski. Uprzednio jednak dwa sądy posiadające kognicję *de facto* i *de iure* rozpatrzyły wniosek bezzwłocznie, podczas gdy jeszcze przebywali w Belgii. Trybunał podkreślił, że zasadniczo wystarczy, aby odwoływanie było rozpatrywane przez jedną instancję, pod warunkiem, że zastosowana procedura ma charakter sądowy i daje zainteresowanej osobie gwarancje odpowiednie do danego rodzaju pozbawienia wolności.

Kanagaratnam przeciwko Belgii (zob. także powyżej, w punkcie „Warunki detencji”)

13 grudnia 2011 roku

Sprawa ta dotyczyła zatrzymania matki i jej trojga małoletnich dzieci na prawie cztery miesiące w zamkniętym ośrodku dla nielegalnych cudzoziemców do czasu ich wydalenia. Skarżyli się zwłaszcza na to, że ich przedłużające się zatrzymanie nie było zgodne z prawem i było arbitralne.

Trybunał stwierdził, że **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji w stosunku do trojga dzieci i ich matki, uznając że ich zatrzymanie było bezprawne. Zwłaszcza w odniesieniu do dzieci, Trybunał uznał, że poprzez umieszczenie ich w zamkniętym ośrodku zaprojektowanym dla dorosłych nielegalnych cudzoziemców, w warunkach niedostosowanych do ich wyjątkowej wrażliwości jako małoletnich, władze belgijskie nie zagwarantowały dzieciom prawa do wolności w wystarczającym stopniu. Fakt, iż dzieci nie zostały oddzielone od ich matki nie stanowił powodu do zmiany wniosków.

Popov przeciwko Francji (zob. także powyżej w punkcie „Warunki detencji” oraz poniżej w punkcie „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”)

19 stycznia 2012 roku

Ta sprawa dotyczyła administracyjnego zatrzymania pary (dwóch osób) ubiegających się o azyl oraz z ich dwojga małoletnich dzieci na dwa tygodnie do czasu ich wydalenia. W szczególności skarżyli się, że ich detencja była bezprawna.

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) w stosunku do dzieci. W szczególności Trybunał stwierdził, że chociaż dzieci zostały umieszczone wraz ze swoimi rodzicami w skrzydle przeznaczonym dla rodzin, ich szczególna sytuacja nie została uwzględniona przez władze francuskie, które nie próbowały ustalić, czy możliwe było rozważenie alternatywnych rozwiązań, innych niż zatrzymanie administracyjne. Trybunał również stwierdził, że **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do bezzwłocznego ustalenia przez sąd legalności detencji) wobec dzieci. W tym względzie Trybunał zauważył zwłaszcza, że podczas gdy rodzice mieli możliwość dokonania oceny zgodności z prawem ich detencji przez francuskie sądy, to dzieci „towarzyszące” rodzicom, nie mogąc skorzystać z takiego środka, znalazły się w luce prawnej. W niniejszej sprawie w stosunku do dzieci nie wydano żadnego nakazu wydalenia, który można byłoby zaskarżyć przed sądem. Nie wydano również nakazu ich zatrzymania administracyjnego, więc sądy nie miały możliwości zbadania zgodności z prawem ich obecności w administracyjnym ośrodku detencji. W świetle powyższego, nie skorzystali z ochrony zgodnej z wymogami Konwencji.

Zob. również: wyroki w sprawach **A. B. i Inni przeciwko Francji** (nr 11593/12), **R. K. i Inni przeciwko Francji** (nr 68264/14) oraz **R. M. i Inni przeciwko Francji** (nr 33201/11) z 12 lipca 2016 roku.

A. M. i Inni przeciwko Francji (nr 24587/12) (zob. także powyżej w punkcie „Warunki detencji” oraz poniżej w punkcie „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”)

12 czerwca 2016 roku

Ta sprawa dotyczyła zatrzymania administracyjnego dwojga małoletnich dzieci, którym towarzyszyła ich matka, w ramach procedury deportacyjnej.

W niniejszym sprawie Trybunał uznał, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) w stosunku do dzieci. Zauważył, że możliwość odwołania się do łagodniejszych środków przymusu została odrzucona przez prefekta ze względu na odmowę matki skontaktowania się ze służbą graniczną w celu zorganizowania jej wyjazdu, brak dokumentów tożsamości oraz niepewny charakter jej zakwaterowania. Władze francuskie efektywnie dążyły do ustalenia, czy umieszczenie tej rodziny w administracyjnym ośrodku detencyjnym było środkiem ostatecznym, dla którego nie było alternatywy. Trybunał stwierdził również, że **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do bezzwłocznego ustalenia przez sąd legalności pozbawienia wolności) w stosunku do dziecka.

Zob. również wyrok wydany przez Trybunał tego samego dnia w sprawie [R. C. oraz V. C. przeciwko Francji](#) (nr 76491/14).

Zobacz również, ostatnie: [G.B. i Inni przeciwko Turcji \(n° 4633/15\)](#), wyrok z 17 listopada 2019; [Bilalova i Inni przeciwko Polsce](#) wyrok z 26 marca 2020.

[R.R. i inni przeciwko Węgrom \(nr 36037/17\)](#)

2 marca 2021 r.

Sprawa dotyczyła przetrzymywania rodziny ubiegającej się o azyl, w tym trojga małoletnich dzieci, w strefie tranzytowej Röszke na granicy z Serbią w kwietniu-sierpniu 2017 roku. Skarżący skarżyli się w szczególności na fakt i warunki ich zatrzymania w strefie tranzytowej, brak środka prawnego umożliwiającego złożenie skargi na warunki zatrzymania oraz brak kontroli sądowej ich zatrzymania.

Trybunał uznał, że pobyt skarżących w strefie tranzytowej stanowił faktyczne pozbawienie wolności. Uznał, że bez żadnej formalnej decyzji władz i wyłącznie na podstawie zbyt szerokiej interpretacji ogólnego przepisu prawa, zatrzymanie skarżących nie może być uznane za zgodne z prawem. W związku z tym stwierdził, że w niniejszej sprawie nie istniała ściśle określona podstawa ustawowa do zatrzymania skarżących, a zatem doszło do naruszenia art. 5 § 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji. Wobec braku jakiegokolwiek formalnej decyzji władz i jakiegokolwiek postępowania, w którym sąd mógłby szybko rozstrzygnąć o legalności zatrzymania skarżących, Trybunał uznał również, że doszło do naruszenia art. 5 § 4 Konwencji (prawo do szybkiego rozstrzygnięcia przez sąd o legalności zatrzymania). Wreszcie, biorąc pod uwagę w szczególności młody wiek dzieci skarżących, ciężę i stan zdrowia matki skarżących oraz długość pobytu skarżących w warunkach strefy tranzytowej, Trybunał uznał, że doszło do naruszenia art. 3 (zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania) Konwencji.

Zobacz również: [M.B.K i Inni przeciwko Węgrom \(nr 73860/17\)](#), wyrok (Komitet) z dnia 24 lutego 2022 r.

M.D. i A.D. przeciwko Francji (nr 57035/18) (zob. również powyżej, w części „Warunki zatrzymania”).

22 lipca 2021 r.

Sprawa dotyczyła administracyjnego zatrzymania matki i jej czteromiesięcznej córki, obojga obywateli Mali, w administracyjnym ośrodku zatrzymań Mesnil-Amelot nr 2 w oczekiwaniu na ich przekazanie do Włoch, kraju odpowiedzialnego za rozpatrzenie ich wniosku o azyl.

Trybunał orzekł, że doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji w odniesieniu do drugiej skarżącej, uznając, że dowody przedstawione przed Trybunałem były wystarczające, aby stwierdzić, że władze krajowe nie przeprowadziły odpowiedniego badania, zgodnie z wymogami przepisów prawnych obowiązujących obecnie we Francji, aby upewnić się, że początkowe zatrzymanie administracyjne matki, której towarzyszyła jej niemowlęca córka, oraz jego późniejsze przedłużenie były środkami ostatecznymi, których nie można było zastąpić mniej restrykcyjną alternatywą. Trybunał orzekł również, że doszło do naruszenia art. 5 § 4 (prawo do szybkiej kontroli legalności zatrzymania) Konwencji w odniesieniu do drugiej skarżącej, stwierdzając, że nie skorzystała ona z kontroli sądowej obejmującej wszystkie warunki wymagane, aby zatrzymanie administracyjne było zgodne z prawem w rozumieniu ust. 1 art. 5.

H.M. i inni przeciwko Węgrom (nr 38967/17) (zob. powyżej, w części „Warunki zatrzymania”).

2 czerwca 2022 r.

Zobacz także:

M.H. i Chorwacja (nr 15670/18) (zob. również powyżej, w części „Prawo do życia”).

18 listopada 2021 r.

Prawo do poszanowania życia rodzinnego

Popov przeciwko Francji (zob. również powyżej, w części „Warunki zatrzymania” i „Pozbawienie wolności”).

19 stycznia 2012 r.

Sprawa ta dotyczyła administracyjnego zatrzymania pary osób ubiegających się o azyl i ich dwójki dzieci na dwa tygodnie w oczekiwaniu na ich wydalenie. Skarżący twierdzili w szczególności, że umieszczenie ich w areszcie nie było środkiem koniecznym w stosunku do zamierzonego celu oraz że warunki i czas trwania ich zatrzymania stanowiły nieproporcjonalną ingerencję w ich prawo do życia prywatnego i rodzinnego.

Trybunał orzekł, że doszło do naruszenia artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) Konwencji w odniesieniu do dzieci i ich rodziców. Po pierwsze, Trybunał zauważył, że ingerencja w życie

rodzinne skarżących z powodu ich dwutygodniowego zatrzymania w ośrodku była zgodna z francuskim kodeksem regulującym wjazd i pobyt cudzoziemców oraz prawo do azylu, a także realizowała uzasadniony cel zwalczania nielegalnej imigracji i zapobiegania przestępczości. Następnie, odnosząc się do szerokiego konsensusu, w szczególności w prawie międzynarodowym, że interesy dzieci są nadrzędne we wszystkich decyzjach ich dotyczących, Trybunał zauważył, że Francja była jednym z zaledwie trzech krajów europejskich, które systematycznie towarzyszyły nieletnim umieszczonym w ośrodku detencyjnym. W niniejszej sprawie, ponieważ nie istniało szczególne ryzyko ucieczki skarżących, ich zatrzymanie nie było uzasadnione żadną pilną potrzebą społeczną, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że ich umieszczenie w hotelu w sierpniu 2007 r. nie stanowiło problemu. Wydaje się jednak, że władze francuskie nie szukały innego rozwiązania niż zatrzymanie, ani nie zrobiły wszystkiego, co w ich mocy, aby nakaz deportacji został wykonany tak szybko, jak to możliwe. Wreszcie, po przypomnieniu, że w sprawie Muskhadzhiev i inni przeciwko Belgii (zob. powyżej, w części „Warunki zatrzymania” i „Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego”), Trybunał odrzucił skargę podobną do skargi skarżących, Trybunał uznał jednak, biorąc pod uwagę powyższe czynniki i ostatnie zmiany w orzecznictwie dotyczące „najlepszego interesu dziecka” w kontekście zatrzymania dzieci-migrantów², że najlepszy interes dziecka wymaga nie tylko utrzymania rodzin razem, ale także ograniczenia zatrzymań rodzin z małymi dziećmi. W okolicznościach skarżących Trybunał uznał, że dwutygodniowe zatrzymanie w zamkniętym ośrodku było nieproporcjonalne do zamierzonego celu.

Zobacz także: wyroki w sprawach [A.B. i inni przeciwko Francji](#) (nr 11593/12) oraz [R.K. i inni przeciwko Francji](#) (nr 68264/14) z dnia 12 lipca 2016 r.; wyrok w [sprawie Bistieva i inni przeciwko Polsce](#) z dnia 10 kwietnia 2018 r.

[A.M. i inni przeciwko Francji](#) (nr 24587/12) (zob. także powyżej, w części „Warunki zatrzymania” i „Pozbawienie wolności”).

12 lipca 2016 r.

Sprawa ta dotyczyła administracyjnego zatrzymania dwójki nieletnich dzieci, które towarzyszyły swojej matce w kontekście procedury deportacyjnej.

Trybunał orzekł, że nie doszło do naruszenia Artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) Konwencji w odniesieniu do dzieci i ich matki, stwierdzając, że nie doszło do nieproporcjonalnej ingerencji w ich prawo do poszanowania życia rodzinnego. Trybunał zauważył w szczególności, że środek detencyjny służył uzasadnionemu celowi zwalczania nielegalnej imigracji oraz kontroli wjazdu i pobytu

² Zob. Rahimi przeciwko Grecji, wyrok z dnia 5 kwietnia 2011 r.

cudzoziemców we Francji. Służył on, między innymi, ochronie bezpieczeństwa narodowego, porządku publicznego i gospodarki kraju oraz zapobieganiu przestępczości. W niniejszej sprawie Trybunał uznał, że zatrzymanie na łączny okres ośmiu dni nie wydaje się nieproporcjonalne do zamierzonego celu.

Zob. również wyrok wydany przez Trybunał tego samego dnia w sprawie [R.C. i V.C. przeciwko Francji \(nr 76491/14\)](#).

Teksty i dokumenty

Zob. zwłaszcza:

[Podręcznik europejskiego prawa dotyczącego azylu granic i imigracji](#), Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej / Europejski Trybunał Praw Człowieka, 2013

- [stronę internetową](#) Konwencji Rady Europy o ochronie praw człowieka i materiały

tematyczne o „Migracji”

- [stronę internetową](#) Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego Rady Europy ds. migracji i uchodźców

Media Contact:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08